

ЦЪРКОВЕНЪ ВЪСТНИКЪ

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ

БЕЗПРИТУРКИ: „Духовна култура“, списание за религия, изкуство и наука, и „Книжици за деца“.

АБОНАМЕНТЪ: I. За годни абонаментът е само платен (църковни учредения): за година 120 лева (платим на месец); за 6 месеца 70 лева (платим на месец); за 3 месеца 40 лева (сжщо); II. За годни абонаментът е само платен (за Турция 3 турски лири, а за Америка 2 долари). Всичко, което се отнася до „Църковенъ Вестникъ“ и притурките, да се

адресира до Редакцията (Синодална Палата); непомъстени ржкописи за седмичното издание не се повръщатъ. Всички парични суми да се изпращатъ до Администрацията. Обявления, само предплатени, се печататъ на последнитѣ страници. Плаща се: 10 лева за заглавие, 5 лева за дата, 5 лева за подписъ и за всѣка останала дума по 2 лева. Официалнитѣ обявления на църковнитѣ учреждения се изпращатъ направо въ Администрацията; частни обявления се приематъ и чрезъ агенциитѣ; последнитѣ получаватъ 30% отстъпка.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. † Софийский Стефанъ. — Речь.
2. † Архимандритъ Антоний. — К.
3. За англо-саксонското християнство (II). — Д-ръ В. Яничъ.
4. Англия и България. — М. Марковъ.
5. Духовното лице въ нашата белетристика (II). — И. Волень.
6. Човѣкъ и човѣшки подобия. — Йорд. п. Илиевъ.
7. Сказки и събрания.
8. Културни прояви.
9. Бележки и отзиви.
10. Книги.
11. Изъ печата.
12. Седмиченъ прегледъ на събитията.
13. Църковна и обществена лѣтопись: I. У насъ: II. Въ чужбина.
14. Обявления.

Речь¹⁾

Во имя Отца и Сина и Св. Духа.

„Святый Боже, Святый Крепкій, Святый Безсмертный, помилуй насъ“.

Драги студенти,

Тѣй мило и изразително изпѣхте тая ангелска пѣсень, така дълбоко и горещо изживѣна въ вашето изпълнение, че тя свършено измѣни набе-лѣзания набързо отъ мене планъ, да отпраща въ тая молитвена минута къмъ васъ Архипастирски наставления. Предъ менъ изпждна повече отъ всѣкога въ необозрима красота и въ недосегаемо величие картината на ангелската пѣсень, която винаги прави въ паметта ми дълбоки следи на умиление, възторгъ и благоговѣние. Тая картина, доколкото си спомнямъ, е предадена особено изразително отъ писателя Пшибишевски. Въ голѣмото безкрайно пространство, неуловимо и за най-могщото човѣшко въображение, недостигаемо и за най-голѣмия човѣшки гений, въ дивната небесна симфония се

разнасятъ ангелскитѣ гласове: „Святый Боже, Святый Крепкій, Святый Безсмертный“, а тамъ долу въ грѣшната земя, въ тоя юдолъ плачевни, червеятъ, името на когото е човѣкъ, който често пжти се самоизлѣгва да се мисли за господаръ на вселената, въ минута на прозрение и ясно съзнание на своето нищожество, прибавя съ смирена глава: „Помилуй насъ“. И колкото повече се вдълбочава човѣкъ въ тая тѣй кратка, но тѣй благодатно-силна молитва въ честь на Троициния Богъ: На Отца — „Святый Боже“, на Събезначалния Нему Единороденъ Синъ — „Святый Крепкій“, на Святаго Духа Животворящъ, — „Святый Безсмертный“, толкова повече неговата душа се издига съ смирено моление къмъ небето, къмъ чертога на Този, Който е билъ и ще бжде — „Помилуй насъ“. Благословението на тая ангелска пѣсень и молитва усърдно просихъ Господа да бжде щедро излѣно най-първо върху васъ, драги, скжпи и мили питомци на нашия Богословски факултетъ, за да можете, облѣчени въ нейната благодатна сила, да победите всички изкушения, вълнения и беда въ живота, за да поемете чистия пжтъ, който води къмъ висинитѣ на здравата библейска наука. Да ви преизпълни Богъ съ оная ревностъ, която да въведе вашитѣ души въ свещенитѣ скрижали на Неговото Слово, за да станете сѣячи на това Слово. Не защото вие сте въ Богословския факултетъ, не защото азъ съмъ вашъ архипастиръ, трѣбва да говоря панегирикъ за това Слово, но защото То е било и на вѣчни времена ще бжде единствената непоклатна основа на всѣко истинско знание, основа на всѣки чистъ и светъ животъ. Ето защо, блажени сж тия умове, които живѣятъ въ Неговото божественно съдържание и служатъ на Неговата възвишена целъ. Влѣзте въ светлицето Му съ горещината на апостолитѣ, които съ живота си доказаха великата истина, че на тоя свѣтъ човѣкъ има едно предназначение: борба съ злото, т. е. съ грѣха и борба съ тъмнитѣ сили и отрицанието, за да може добродетельта на вѣрата и благочестието, като най-висока наука, да наддѣлѣ лошото, и вашиятъ духъ, окриленъ отъ богословското животоразбиране, да се чувствува винаги свободенъ въ своя голѣмъ полетъ къмъ истинското негово отечество *царството на Бога*. Тѣй, въ това живо и вѣчно Слово, Свещеното Писание, ще видите съ каква чудна нагледностъ и свещена простота, съ каква велика

¹⁾ Произнесена отъ Негово Високопреосвещенство св. Софийския митрополитъ Стефанъ на водосвета по случай откриването на академичната 1933/4 учебна година въ Богословския факултетъ.

непосредственост и недосегаема чистота е дадена намъ великата истина на битието. И тамъ, въ тия Божествени страници, всѣки ще намѣри за себе си достатъчно сили и стимули да види, че нито една запетая въ това Божествено Слово не е излишна и че всичко въ Него е целесъобразно, и ще дойдете до заключението за великата духовна свобода, която Богъ, бидейки Самъ абсолютно свободенъ, дава на човѣка, за да избира доброволно пѣтя къмъ своето бждеще, който пѣтъ за едни е падение, а за други възходъ. И азъ не се съмнявамъ, че вие, оставяйки формалноститѣ на страна и гледайки право страшнитѣ вълнения на живота, ще почувствувате величието на Словото: „*Не о единомъ хлѣбѣ живѣе будетъ чловѣкъ*“. Отъ днесъ нататкъ вие се изправяте предъ катедрата на свещената книга, абсолютно вѣрна на божественото повеление за спасителното домостроителство на човѣшкия родъ, за да ви освети Слънцето на правдата, за да се решите за мисионерство: първо, въ вашитѣ собствени сърдца и души, та да станете нова тварь, и второ, за мисионерство въ нашата покрусена действителност, която задушва живота на съвременния човѣкъ. Азъ искамъ да вѣрвамъ, че за васъ ще е противна маневрата, съ която прародителитѣ пожелаха да оправдаятъ себе си. Отричането на отговорността, което прародителтъ направи за смѣтка на своята жена, а жената за смѣтка на змията, да ви бжде чуждо, за да ви бжде чуждъ игръхтъ, който ни отдалечава отъ Твореца. Вие ще погледнете живота право въ неговата сжщина, за да нѣмате изкушения въ вашия наученъ животъ, въ вашия житейски пѣтъ. Вие ще се плените отъ благия Божий промисълъ и отъ Неговото Слово, ще получите сила да ви сгрѣе къмъ творчество и святостъ; вие ще се възпламените съ библейската ревностъ да давате достойно на Бога най-доброто, което носите въ вашите благородни юношески сърдца и души, за да Му бжде вашата жертва угодна. Отвратени отъ Каина, вие ще подражавате на кроткия и благороденъ Авелъ. Азъ нѣма да спирамъ вашето внимание върху многобройнитѣ величави библейски образи, които въ ореола на светостъ на всѣка страница отъ Свещеното Писание се явяватъ предъ насъ и ни пленяватъ.... Защото надъ всички тия мили образи има Единъ, Който ги обхваща въ сила и слава и Който зове всички къмъ Себе Си съ голѣмата горещина на Своята безкрайна любовъ, която отъ Кръста озари свѣта съ истината: че само Той е пѣтъ, истина и животъ, или, съкратено казано: пълна и вѣчна любовъ. Нека винаги бждемъ при Неговитѣ нозе и да бждемъ съ онова смирение, съ оная любознателност, жажда и ревностъ, съ каквито Мария слушаше Словото Му. Да изоставимъ грижата на Марта и да вземемъ „*благата част*“, която, като изразимъ въ единъ животъ достоенъ, да пленява и да твори свѣтли бжднини. Азъ особено моля тѣзи отъ г-да студентитѣ на Богословския ни факултетъ, които идватъ отъ гимназиитѣ и педагогическитѣ училища, да се проникнатъ отъ съзнанието за борба съ лекомислието и предубеждението на тѣзи, за които Псалмопѣвецтъ казва: „*Рече безуменъ въ сердцѣ своемъ нѣсть Богъ*“. И като погледнатъ на Библията, като истинска книга на книгитѣ, да я иматъ презъ живота си за основа на моралъ, вѣра и наука. А вие, които сте подготвени въ семинариитѣ, бждете имъ въ помощъ, за да покажете на дѣло, че сте смлѣли Божията благодатна

храна, за да бждете всички помежду си единни въ вашето учение, а чрезъ васъ и цѣлата академична челядь, голѣмото множество на българската златна университетска младежь да се направлява повече и повече къмъ Духа, който животвори и спасява, който доказва несъстоятелността на всичко, което противоречи на човѣщината и отрича нашата вѣра въ Бога. Повече отъ всѣкога свѣтътъ, разбира се, и България, като частъ отъ него, има нужда отъ това благодатно оросяване. Мисълта ви да бжде въ видѣлината на евангелското благовестие, точна, жива, ясна, чиста, не отломкъ на суевѣрие и маловѣрие, а сжщински плодъ отъ винограда на Господа Нашего Иисуса Христа. Тогазъ България ще може да е увѣрена, че е избрала пѣтя, който води грядущитѣ поколѣния не къмъ катастрофи, не къмъ вжтрешно израждане и вжншно поставяне предъ въпроса „да бжде или не“. Тя ще стане вече господарь на своята сждба и просвѣтено ще види колко ценни заложи има въ нея вложени отъ Бога, както въ духа ѝ, тъй и въ земята ѝ. Да не ви смущава злото, което се жжи предъ васъ, което хули и безчинствува, безчовѣчно буйствува и често пѣти се облича въ фарисейската тога на голѣма добродетель, или въ ролята на ревнителъ по отеческитѣ обичаи, или пъкъ въ ролята на хуманно движение. Знайте, че преди насъ да клевети и убива, злото гонѣ нашия Божественъ Учителъ, изправи Го предъ Пилата и Го разпна на Голгота, ала неговитѣ гонения бѣха временни. Само три дни бѣха необходими, за да бжде сразенъ адтъ и да възкрѣсне заровениятъ животъ, съ което възкресение се дава и намъ пѣтя и залога за вѣчно блаженъ животъ. Него — Победителя на ада азъ молихъ и ще моля да ви осѣни съ живия пѣтъ на истината, къмъ Него — Сладкия Иисуса, отправихъ гореща молитва за васъ, за да пребждвате, като живи части въ Неговата Църква, изкупена и осветена съ скжпоценната Му кръвъ. Нека Той ржководи отъ сила въ сила вашитѣ професори, които да ви ржководятъ съ още по-голѣма вещина въ вѣчнитѣ истини и благодатни начала на живота, легнали въ основата на всички богословски дисциплини. Словото Му отъ васъ да направи достойни възпитаници на богословската мисль, та и вие съ познанията и живота си да славите дѣлото на Св. Му Църква въ нашата страна, отъ името на която възнесохъ тепли молитви въ тоя свещенъ день и часъ и ви предавамъ благословение за вѣра и наука.

Драги и мили студенти,

Като ви поздравлявамъ съ началото на академичната 1933/34 учебна година, а чрезъ васъ и цѣлия университетъ, всички ратници на българската научна мисль, вседушевно ви пожелавамъ крѣпко здраве и блестящи успѣхи.

Ползувамъ се отъ случая да подчертая голѣмитѣ усилия на родната ни Църква да уреди вашето положение въ себе си, въ държавата и обществото. Насъ лично много ни огорчава фактътъ, че мнозина ваши другари, достойно завършили факултета, стоятъ още безъ работа, но надѣя се и вѣрвамъ, че усилията, съ които Св. Синодъ на Българската православна църква отстоява вашето право, най-после ще се увѣнчаятъ съ успѣхъ. Да бжде тъй Господи! „*Святѣй Боже, Святѣй Крепкѣй, Святѣй Безсмртнѣй, помилуй насъ*“.

Стенографиралъ: *Методи п. Стефановъ.*

† Архимандритъ Антоний.

На 20 октомврий т. г., въ 12 часа — полунощ, скоропостижно почина въ гр. В.-Търново архимандритъ Антоний, протосингелъ на св. Търновска митрополия. Покойниятъ архимандритъ Антоний, съ мирско име Антонъ Иеремиевъ, е роденъ на 27 ноемврий 1883 година въ ст. София. Въ родния си градъ завършва основно училище и прогимназия. Следъ това постъпва въ Самоковската духовна семинария, която завършва, поради премѣстване, въ София. Отначало бива назначенъ за първоначаленъ учителъ въ с. Гоиндолъ, Царибродско. Следъ това заема длъжността писаръ (секретарь-дѣловодител) въ Ново-Загорското Архиерейско намѣстничество. Отъ тамъ бива премѣстенъ и назначенъ за писаръ въ Канцеларията на Св. Синодъ. Презъ това време осъществява желанието си да приеме духовно звание. Зачислява се за братъ на единъ отъ манастиритѣ изъ Софийско, приема монашество, а на 7 и 8 октомврий 1908 година, едно следъ друго, бива ржкоположенъ въ иеродяконски и иеромонашески чинове и бива назначенъ за ефимерий при Софийската духовна семинария. Почувствувалъ, обаче, нужда отъ по-солидно богословско образование, той се снабдява съ нужнитѣ срѣдства и завършва висшето си богословско образование въ Букурещкия университетъ. Завръща се въ България и бива назначенъ за протосингелъ на св. Ст.-Загорска митрополия. Като протосингелъ, за дългогодишна и ползотворна дейность, наскоро бива възведенъ въ Архимандритско достоинство. Не следъ дълго, нему се възлага да управлява около 6 години Ст.-Загорската епархия. Отъ 1920 година насамъ той заема,

едно следъ друго, нѣколко служби отъ първа категория по църковното ведомство, а именно: на 2 пжти ректоръ на Свещеническото училище въ Бачковския манастиръ; игуменъ на Рилския манастиръ; учителъ въ Софийската и Пловдивската духовни семинарии. Отъ 1 септемврий 1929 година идва въ гр. В.-Търново и заема протосингелската длъжность при св. Митрополия, на която служба, следъ 4 години, завърши преждевременно своето земно поприще.

Като протосингелъ на св. Търновска митрополия, освенъ прѣката си служба, която изпълняваше съ голѣма вещина и подобаваща сериозность, той проявяваше и църковно-народна дейность въ града и околнитѣ населени мѣста: възобнови мѣстното Православно братство „Св. Петка“ и стана неговъ ржководителъ; по негова инициатива се образува Д-во, издържаще старопиталище въ гр. В. Търново, което той председателствуваше и което днесъ вече строи собствено здание и съ мжжки отдѣлъ; пакъ съ негово съдействие въ града се основа Народенъ университетъ. Той бѣше единъ отъ неговитѣ първи безплатни сказчици, които обхождаха и въ най-неблагоприятно време близкитѣ до Търново градове и села, за да прѣскаатъ просвѣта между народа. На него не сж останали чужди и всички други добри начинания въ града, нито пкъ важни тържествени случаи, на които е вземалъ активно участие и произнасялъ подходящи речи и др. Въобще, той никога не е оставалъ свободенъ: отъ ранна утринъ до късно вечеръ все заеть съ прѣката си длъжность и общо църковно-народна дейность. Тъкмо, обаче, когато той вече бѣ добилъ добра подготовка и опитность, когато бѣ узналъ въпиющитѣ нужди на Църквата и народа и можеше да бжде още по-резултатна неговата дейность, внезапно заболя, подложи се на операция, и, следъ две много мжчителни денонощия, предаде Богу духъ.

Опѣлото му се извърши на 22 того, въ 10 часа предъ обедъ, въ църквата „Св. Успѣние Пр. Богородици“ — В.-Търново, отъ Негово-Високопреосвещенство св. Търновския митрополитъ г. г. Филипа, при участието на всички членове на Епархийския духовенъ съветъ, всички градски свещеници и нѣкои отъ близко-съседнитѣ такива. На погребението присѣтствуваха началницитѣ въ града, множество граждани и почитатели на покойника. Бѣха издадени 8 некролога.

Покойникътъ бѣ погребанъ въ манастира „Св. Никола“, при с. Арбанаси, както приживѣ бѣ пожелалъ.

Вѣчна му паметъ и миръ на смирения му духъ!

К.

„Богъ не иска да насилва, не иска външното тържество на правдата, иска свободата на човѣка. Затова може да се каже, че Богъ търпи злото, не го унищожавя насилствено, а само се ползува отъ него за целитѣ на доброто“.

Н. Бердяевъ.

За англо-саксонското християнство.

(Продължение отъ брой 36).

Английският парламент е украсенъ съ картини отъ Стария и Новия заветъ. На масата на председателя има Библия. Заседанията всѣки день започватъ съ молитва, прочетена отъ *парламентския свещеникъ*. Английският парламентъ има своя църква и свещеникъ. Въ църквата се молятъ Богу членоветъ на камарата на лордоветъ и на долната камара. Когато се сключи примирието съ Германия, председателятъ на британското правителство Лойдъ Джорджъ, вмѣсто тържествена речъ за победата, казалъ: „Сега не е време за празни речи. Сега е дошълъ моментътъ за молитва. Господа народни представители, нека преминемъ въ църквата на молитва, да благодаримъ на Всевишния за неговата превелика милостъ“. Заседанието е било прекъснато веднага и всички членове на парламента отишли въ храма на молитва. Въ този день въ много английски голѣми вестници, вмѣсто вводни статии, сж печатани нѣкои псалми на царя Давида. Англия и Америка сж страни на Библията. Тѣ сж напечатали тази света Божия книга не само за своя народъ, но за цѣлото човѣчество на 500 различни езици. Библейското общество ежедневно изпраща 30,000 библии въ разни страни. Да вземемъ само единъ фактъ, който илюстрира набожността на Велика Британия: Върховната команда на английската армия бѣ поискала да ѝ се изпратятъ сведения, колко хора сж отишли на война безъ Библията. Отговорътъ гласелъ: отъ 5,000,000 доброволно мобилизирани британци само 300,000 души, между които и еврейтъ, нѣмали Св. Писание. Тѣй е била снабдена британската армия. Лордъ Робертъ е издалъ до своитѣ войници, преди тръгване на война, следната наредба: „Войници, нека цѣлата ви надежда бжде въ Бога. Единственъ Той ще ви помогне когато сте здрави, болни, уморени и малодушни. Цѣлата британска армия на сухо и на море е била снабдена съ подвижни църкви и тѣхното свещенство, което е имало рангъ отъ капитанъ до генералъ, никой не е искалъ да деградира на степенъ, която не подобава на чина и служението.

Истинското живо християнство като основа на живота е качество на цѣлата англо-саксонска раса, като се започне отъ най-нисшитѣ слоеве на обществото и се стигне до Двореца. Може даже да се твърди, че нѣма англо-саксонецъ безъ свой личенъ молитвеникъ. Цѣлиятъ народъ заедно съ интелигенцията всѣка недѣля присѣтствува на църковнитѣ богослужения. Вие ще видите Лойдъ Джорджъ, Хиуза, председателъ на австралийското правителство, Робертса, председателъ на канадското правителство, и председателя на ню-зеландското правителство заедно да събиратъ пари въ Вестминстерската катедрала при нѣкои тържествени случаи. Съ гордостъ ще ви се показватъ въ нѣкои църкви мѣстата, гдето всѣка недѣля е седѣлъ Гладстонъ и, молейки се Богу, е приемалъ св. Причастие. Мнозина биха се изненадали, ако чуятъ, че нѣкогашниятъ министъръ на външитѣ работи *Балфуръ* презъ време на войната написа едно *голѣмо съчинение за теизма*, което е отлична съвременна апология на християнството. А неговиятъ помощникъ, *Лордъ Робертъ Сесилъ* е авторъ на история на Англиканската църква и единъ отъ конфликтитѣ му съ британския кабинетъ е отъ църковенъ характеръ. Когато загина знаменитиятъ английски организаторъ *Лордъ Киченеръ*, въ много църкви сж се пѣли ония псалми, които Киче-

неръ е обичалъ и пѣлъ всѣка недѣля въ своята ено-рийска църква въ Лондонъ. Председателятъ на академията на наукитѣ, голѣмиятъ ученъ и професоръ по механика *Съръ Оливеръ Лоджъ*, написа своето *Credo*, което дава основа за вѣрата на съвременния християнинъ и последователъ на учението на св. апостолъ Павелъ. Крзълтъ на Велика Британия всѣка година презъ време на войната на опредѣленъ день е приканвалъ цѣлата си империя на молитва къмъ Бога. Този день, когато сж се събирали надъ 400,000,000 души на обща молитва, се нарича „молитвенъ день на Британската империя“ — *Empire in prayer*. А Бившиятъ председателъ на Съединенитѣ Американски Щати *Вудро Уилсонъ* направилъ една крачка по-нататкъ: той наредилъ не само единъ общъ день за молитва, но заповѣдалъ на *демократична Америка* да прекара този день въ най-строгъ постъ и прибраностъ. Въ този день въ Америка сж били затворени всички театри и увеселителни заведения и народътъ се отдалъ на молитва, постъ и най-строгъ осамотение. Когато Уилсонъ за пръвъ пѣтъ получилъ нотата на германското правителство за миръ, първата му работа била да прекара 4 часа въ молитва преди да започне да мисли върху текста на отговора. Неговиятъ съперникъ, водителятъ на демократитѣ Теодоръ Рузвелтъ, бившъ председателъ на Съединенитѣ Американски Щати, отправилъ следния апелъ къмъ цѣлото човѣчество: Трѣбва да има страхъ отъ Бога и да се изпълва дълга. Страхъ отъ Бога въ истински смисълъ означава: любовъ къмъ Бога, почитъ и уважение къмъ Него, славословене на Бога.

Веднажъ, по поводъ на дебатитѣ въ парламента за необходимостта на вѣрата, водителятъ на англиканскитѣ ланци е казалъ следното: когато моята душа ще се раздѣля отъ тѣлото, нѣма да ме интересуватъ математически, културни, архитектурни, книжовни или исторически въпроси, а само една мисълъ ще бжде предъ очитѣ ми: що ще стане съ моята душа? Това ли е краятъ или не? Има ли животъ следъ смъртта и какъвъ е той? Кжде отивамъ сега?

(Следва).

Д-ръ Ваиславъ Яничъ.

Англия и България.

Критическото положение на сждбоноснитѣ ни държавни преживѣлици едва ли е тайна за нѣкого. Но не сж ли гибелна тайна за всѣкиго ония, граничещи до престъпление, немари по отношение важността на печелене политически приятели за Отечеството ни, и — обществено мнение на чуждитѣ страни? Тогава, когато една Франция, една Русия, дори една Югославия или Гърция, харчатъ грамадни срѣдства за пропаганда, легациигѣ ни едва ли разполагатъ съ $\frac{1}{100}$ отъ богатствата и начинитѣ, които съседитѣ ни сж поставили на разположение на своитѣ пълномощници въ странство; това съ положителностъ твърдимъ.

Долнитѣ редове — не за лишенъ пѣтъ — подтвърждаватъ горната ни мисълъ. Тѣ сж писани отъ единъ твърде известенъ въ завидната си родина писателъ и сказчикъ, авторъ на романитѣ: „The Cavalry went through“ — „Armoured Doves“ — „Hosanna!“. А наскоро ще излъзатъ описанитѣ пѣтешества подъ надсловъ: „Round about Andorra“ и „In the Trail of the three Musketeers“. Г-нъ Бернардъ Нюманъ пропѣтувалъ прелестнитѣ балкански земи, за да се сдобие съ впечатления, необходими му за нова книга. Преминалъ отъ Бъл-

гария въ Ромъния, въ душата му се пречупва всичко хубаво, и идва по собственъ пътъ до заключение, което го печели завинаги като нашъ искрени, добъръ, неподкупенъ и безкористенъ, идеенъ приятелъ. На пътъ за родния си градъ Албионъ, той се запознава по Дунава съ г. Ан. Узуновъ, агрономъ, току-що пристигналъ отъ С. А. Щати, кждето се специализиралъ подъ покровителството на Рокфелеровата фондация.

Ето какво пише г. Б. Нюманъ отъ лондонската си квартира до г. Узуновъ, — писмо, което ще оставимъ свободно на разсжденията на умния читателъ. Писмото е писано въ края на м. октомврий; то има още по-голяма цена, като се помни, че е отъ частенъ характеръ. . . . „Направихъ твърде любопитно пътуване около балканскитѣ държави и събрахъ голѣмо количество данни за книгата си. Особено много се радвахъ на седмичното си престояване въ Вашата България: всѣки човѣкъ ми изглеждаше прекрасенъ и много услужливъ (въ противовесъ на отнасянията спрямо мене въ Ромъния). Така вежливи бѣха българитѣ, наистина, щото желая да напиша редъ статии отъ българско гледище върху мира, като ги печатамъ въ *по-голѣмитѣ английски вестници*. Дали Вие не бихте обичали да ми дадете известна помощъ? Имате ли нѣкаква, подобна на „Лигата за изправка“ (на договоритѣ) въ Будапеща, организация, която да ме съдоби съ необходимитѣ сведения? Азъ искамъ нѣщо като:

— подробности по българскитѣ малцинства въ Ромъния, Югославия и Гърция — тѣхната численостъ; какъ сж разпредѣлени и какъ сж третираны? Което видѣхъ въ ромънска Добруджа — това е *позече отъ диващина* . . . Азъ бѣхъ и съмъ много разочарованъ!

Искамъ чертежна карта на българската територия преди и следъ войната: една скица, посочваща разпредѣлението на малцинствата въ другитѣ страни. Дайте ми нѣкоя идея отъ българскитѣ възжеления. За какво се вълнува, какво копие обикновеното, срѣдното обществено мнение? (Имаме ли такова въ България!? — Б. М.). Искате ли възвръщането на всичко или само нѣкои части отъ поробенитѣ земи? Ако искате нѣкои области — кои, именно?

— Какви начини сж били употрѣбени за постигането на тия аспирации? Имате ли крайни елементи — отъ типа на Нази? Какви сж целитѣ на комуниститѣ, доколкото се отнася до външната политика? — Какво е становището на българската външна политика? Има ли нѣкакви изгледи отъ срещата между Царя Ви съ Карола ромънски (Carol of Rumania)? Ако Малката антанта предложи на България економическо сприятеляване (напр., причисляване въ Антантата), ще се съгласи ли България, виждайки, че това ще значи вѣроятно отказъ отъ твърдежа за изправка (ревизия) на днешнитѣ граници?

Вие знаете онова, което интересува английскитѣ читатели. Тѣ сж *съвсемъ незапознати* съ българската политика, така че всѣка подробностъ е необходима. Ако знаете нѣкой, който би ми далъ бележка върху горнитѣ точки, азъ ще му бжда твърде много благодаренъ, и ще бжда щастливъ да сторя каквото мога за *Българската кауза*. Бѣхъ много заинтересованъ отъ Вашия начинъ за изпълняване на общественитѣ си работи — шосета, залесявания, строене пѣтища за желѣзницитѣ и пр. — чрезъ армитѣ на новобранцитѣ. Мисля азъ, че това е една превъзходна идея, и ще обичамъ да чуж нѣщо повече върху нея. Азъ бѣхъ подъ силното впечатление, бѣхъ трогнатъ отъ преимуществото на *българскитѣ желѣзници* предъ тия въ Ромъния. Кажете ми, сжщо, за колко време сж наети трудовациитѣ — за година ли? Всеобщо ли, всички ли или само нѣкои класи се освобожда-

ватъ отъ трудова повинностъ. Колко души сж въ тая служба? И каква друга работа извършватъ тѣ?

— Ще бжда благодаренъ на всѣкакви снимки изъ народния битъ, които ще ми послужатъ за сказкитѣ и книгитѣ ми. . . .

Както казахме изъ начало, оставяме читателтъ самъ, свободно да вникне: въ взглядоветѣ на англичанина; — въ ония фактори, като обществено мнение и пр., които играятъ голѣмо значение въ обществения животъ на Англия, и, най-сетне, нека съ топла вѣра за свѣтли бжднини да се зарадваме, като четемъ какво мѣсто ни се дава въ сравненията между България и съседитѣ ѝ.

Горното писмо може да послужи, още, като единъ отличенъ „у-щенъ“ въпросникъ (конспектъ) за нашитѣ политици и държавници. То е отъ абсолютното обществено интересъ. Печатайки го, ние скромно изпълняваме граждански дългъ.

Адресътъ на автора е:

Mr. Bernard Newman, 3 Gerard Road, Harrow — on — the — Hill, London.

М. Марковъ,

председателъ на Английската лига въ Бургазъ.

Духовното лице въ нашата белетристика.

(Продължение отъ бр. 38).

Хуморътъ на *Елинъ Пелинъ* и реалистичното му отношение къмъ свѣта вече ни подсказватъ като какъ може да бжде дадено духовното лице у тоя авторъ. И наистина, духовното лице у Елинъ Пелина е носителъ на всички човѣшки слабости и на нито една нравствена ценностъ. То има формално, а въ нѣкои отношения дори цинично отношение къмъ религията. Така, напр., въ разказа „Задушница“ четемъ: „Побѣлѣлиятъ попъ Серафимъ съ кадилница въ ржка *бърза* (к.н.) отъ гробъ на гробъ, чете молитви и поменици и *сърдито се кара* (к.н.) на женитѣ. Следъ него двамата му малки близнаци носятъ човаль, когото бае Тодоръ Клисартъ *усърдно* (к.н.) пълни съ порѣзаници“. 1) Въ разказа „Напастъ Божия“ чрезъ поповия кладенецъ се разнася изъ селото нѣкаква епидемия, но попътъ се противопоставя на желанието на младитѣ да се закове кладенецътъ му и „*доволенъ отъ печалбитѣ* (к.н.) по опѣлѣ и водосвети . . . спокойно си седи „въ кръчмата съ чаша въ ржка“ и говори: „Ей хора, хора, тая беда за васъ е малко! Чумата, чумата ви се стон“. 2) А разказа „Братя“, кждето двамата монаси четатъ молитви при леглото на единъ умиращъ тѣхенъ събратъ за упокоение на душата му, единиятъ отъ братята, о. Онуфрий, който е заспалъ при четенето, по едно време се сепва и се обръща къмъ другаря си: „Душата му излиза, а ти си му *гадрѣнкалъ* (к.н.) надъ главата“. 3) Но най-обикновената слабостъ на духовното лице у Ел. Пелина е слабостъта къмъ виното. Въ разказа „Изкушение“, който доста напомня разказа „Тритѣ малки литургии“ на Ал. Доде, за попъ Серафима кило и половина вино е вино „колкото да си изпакне човѣкъ устата“ 2). Авторътъ ни увѣрява, че тоя попъ Серафимъ, ако не се подкрепѣлъ „съ нѣколко чаши добро винце“, не

1) Ел. Пелинъ, Разкази, т. I. III-то издание на „Хемусъ“, София, 1918 г., стр. 22. Всички цитати изъ разказитѣ на Ел. Пелинъ ще сж изъ това издание. За туй, занаяпредъ, ще се сочватъ само томъ и страница.

2) т. I. стр. 109. 1) т. II. стр. 105. 2) т. I. стр. 46.

може „да извърши даже единъ водосветъ и не го бива за нищо“¹⁾. И по тая причина той се грижелъ, „щото въ зимника му постоянно да се намира *поне* (к.н.) десетъ кила вино“²⁾. Но ето че виното въ зимника, поради нѣкакво престожно нехайство, се свършва и о. Серафимъ, презъ време на литургията е изправенъ предъ изкушението да изпие виното за причастие. Естествено той прави усилие да забрави виното, „но предъ затворенитѣ му очи, въ хаоса на тъмното пространство, стои като закованъ призракътъ на виденото шише и расте, расте, *за да изпълни цѣлата вселена*“³⁾. Най-сетне, той, разбира се, е победенъ „взима проклетото шише и почти безсъзнателно го дига съ дветѣ си рѣце, трепери, и пие, пие, пие“⁴⁾. Въ разказа „Нещастие“ пѣкъ на монастирския братъ о. Пиомий се скжсва обрачътъ на бурето му съ вино и виното се разлива. Това нещастие за о. Пиомия, както никазва авторътъ, е по-страшно отъ грѣхъ, отъ изкушение, отъ болестъ и е въ състояние да накара о. Пиомия да изгуби вѣрата и въ доброто и въ Бога⁵⁾. Всички братя дълбоко съчувствуватъ на о. Пиомия и когато той ги завежда при „покойното буре“⁶⁾, тѣ си шепнатъ сякашъ сж при мъртвецъ, сякашъ се намиратъ „предъ голѣмо човѣшко сърдце, разбито отъ нещастие“⁷⁾, а нѣкой отъ братята дори казва: „Богъ да го прости“⁸⁾. Пиенето е такава силна привычка за монаха у Ел. Пелина, че той не забравя да скрие въ дисагитѣ си шише ракия, дори и когато мръдне за часъ-два по обиколка на монастирскитѣ имоти⁹⁾. А когато умиращиятъ братъ, въ споменатия вече разказъ „Братя“, обръща глава отъ подадената му чаша вода, монахътъ, който му подава водата, забелязва: „*Не е наученъ* (к.н.) на вода стомахътъ“¹²⁾. Въ разказа „Пролѣтна измама“ монастирскиятъ братъ о. Игнатий излиза съ кончето си да „обиколи“ монастирскитѣ имоти и пийналъ си ракия изъ шишенцето въ дисагитѣ, започва да си пѣе: „Да има ехъ! . . . Една жена! . . . Да срещна ехъ!“¹⁰⁾, започва да пита коняси любилъ ли е нѣкога. Но ето че неговото разпалено въображение е удовлетворено; той вижда да се бѣлѣе нѣщо далечъ предъ него въ нивата, което прави на женска забрадка. И неговитѣ наивни и нечисти мечти потичатъ. На края, обаче, следъ като той усърдно поздравлява „жената“, излиза, че това не е никаква женска забрадка, а обикновенъ черепъ на конска глава. Въ разказа „Нещастие“ пѣкъ, въ монастира има гостенки „двѣ хубави госпожици“ и „край тѣхъ часъ по часъ минава младиятъ о. Игнатий, *почтително* (к.н.) имъ се покланя и лицето му се отваря отъ усмивка *чакъ до ушиштѣ* (к.н.)“¹¹⁾. Въ разказа „Братя“, като умира болниятъ монастирски братъ, другитѣ двама братя, които „четатъ молитви за упокоение на душата му, го *обиратъ* и продължаватъ *играта на карти* при трупа съ състезателни рѣмжения“¹²⁾, а въ разказа „На оня свѣтъ“¹³⁾ дѣдо Матейко се научава, че въ пѣкъла били и попътъ имъ, защото *давалъ пари подъ лихва* и владиката имъ, защото *преяждаль* всѣки день, а хората учелъ на въздържание. Попъ Лука пѣкъ, изъ разказа „Любовъ“, който „безчувствено“¹⁴⁾ слуша описваната съ *увлечение отъ* автора свирня на кавала, е причина да се самоубие едничката му дъщеря, тѣй като попрѣчва на любовта ѝ къмъ *бедняка* Добрянъ. Монахътъ у Ел. Пелинъ, когато излѣзе изъ монастира се чувствува „като нѣ-

кой избѣгалъ отъ клетката врабецъ . . . чувствува се волно вѣнъ отъ монастирскитѣ огради“¹⁴⁾.

Ел. Пелинъ има хумористично отношение къмъ духовното лице. Съвсемъ логично е и срѣдствата, съ които ни дава своето духовно лице, да сж хумористични. У него четемъ: „И *малкото* (к.н.) тѣло на *стария* (к.н.) о. Онуфрий, *изгубено* (к.н.) въ широкото му расо, стои *неподвижно* (к.н.) и *стоварено* (к.н.) върху стола като *чувалче*“²⁾. Отецъ Игнатий, между зеленитѣ нивы и на конче, прилича на единъ голѣмъ черенъ *брѣмбаръ* (к.н.), изхвъркналъ следъ дъждъ изъ подъ горскитѣ листа“³⁾. Той пътува средъ хубавата пролѣтна природа и ѝ се радва „съ всичката *груба* (к.н.) радостъ на калугерското сърдце“⁴⁾. Въ Залушница „*монотонно* (к.н.) се чува *дебелиятъ* (к.н.) гласъ на свещеника“⁵⁾, о. Игнатий пѣкъ изъ „Братя“ шепне съ *дебелитѣ* (к.н.) си устни молитвитѣ си“⁶⁾.

У Ел. Пелинъ нѣма нито единъ свѣтълъ образъ на духовно лице. Той, сякашъ, го дебне да го улови именно въ оня моментъ, когато то проявява своитѣ човѣшки слабости. Духовникътъ у Ел. Пелина не е духовенъ. Той е по професия свещеникъ или монахъ не по призвание и съ нищо не се различава отъ мирянина. Дори и въ неговата разговорна речъ нѣма и поменъ отъ евангелски мѣдрости, а въ езика му — отъ църковно-славянски форми. Разговорната му речъ е речъ на обикновенъ селянинъ. Не че сж невъзможни нѣкои отъ пороцитѣ, които Ел. Пелинъ рисува за едно духовно лице, но авторътъ ни рисува своя духовникъ, изключително съ чернитѣ бои на порока. И по тоя начинъ той не е човѣкъ съ достоинства и недостатѣци, а човѣшки порокъ въ плътъ и кръвъ. Все пакъ отношението на Ел. Пелина къмъ духовното лице, въ основата си, е добродушно хумористично; това е отношението на скептика, не на студения отрицателъ, не на атеиста; отношението на човѣка, който вѣрва въ Бога, но не е достатъчно религиозенъ; отношението не толкова на езичника, колкото на оглашения, който не е още достатъчно овладялъ отъ християнския мирогледъ.

Отъ казаното до тукъ става ясно, че отношението на Ел. Пелина къмъ духовното лице съвпада, или по-скоро продължава хумористичното отношение къмъ духовното лице въ народнитѣ приказки. Това се дължи не само на хумористичния му даръ и на реалистичното му отношение къмъ свѣта, което вече се спомена, но и на обстоятелството, че Елинъ Пелинъ пише своитѣ разкази и преди войнитѣ, когато социализмътъ бѣше преминалъ отъ Русия у насъ и бѣше залѣлъ цѣлата идеалистично настроена интелигенция: Ел. Пелинъ самъ не е билъ чуждъ на това народничество, което личи отъ статиитѣ му и отъ нѣкои негови разкази. Освенъ туй той иде отъ селско семейство, изъ народа; и то отъ тая частъ на нашия народъ, която населява гладнитѣ голи баири на Западна България, която толкова време живѣе около столицата на България и още упорито носи кожуситѣ си и беневерцитѣ си и, която, най-сетне, показва нечовѣшка храбростъ презъ войнитѣ. Може би, не е съвсемъ случайно, че именно отъ тоя край произхожда и младиятъ художникъ Стоянъ Веневъ, който сжщо като Ел. Пелина дава свещеника въ несимпатична свѣтлина.

Йорданъ Йовковъ засѣга духовното лице въ повестъта си „Жетварьтъ“. Тая повестъ се явява следъ войнитѣ, презъ 1920 г., и е едно по-широко реали-

1) т. I. стр. 46. 2) т. I. стр. 46. 3) т. I. стр. 50. 4) т. I. стр. 50. 5) т. II. стр. 111. 6) т. II. стр. 112. 7) т. II. стр. 112. 8) т. II. стр. 112. 9) „Пролѣтна измама“. т. I. стр. 100. 10) т. II. стр. 106. 11) т. I. стр. 102. 12) т. II. стр. 110. 13) т. II. стр. 107. 14) т. I. стр. 139. 15) т. I. стр. 179.

1) т. I. стр. 100. 2) т. II. стр. 105. 3) т. I. стр. 101. 4) т. I. стр. 100. 5) т. I. стр. 23. 6) т. II. стр. 104.

стично табло на добруджанския селски битъ отъ времето, когато идиличниятъ омагиосанъ кръгъ около селото се разчупва, за да нахлуе въ него съ дръзостта на младостта новото, градското. Селото се инжектира, оплодява се отъ стопанскитъ придобивки на културата, отъ новитъ постижения на науката. Интелигентнитъ сили на селото все още си оставатъ учителят и свещеникътъ. Йовковъ има вече предъ себе си опита на Вазовъ и Ел. Пелинъ. При така сложеният обстоятелства ние вече очакваме Йовковото духовно лице да е проводникъ на културата, която се прелива отъ града въ селото, да е носителъ, както Вазовото, на обществени задачи, наложени му отъ времето. И наистина нашитъ очаквания се оправдаватъ. Свещеникътъ у Йовковъ е общественикъ. И общественикъ не вече само въ традиционния смисълъ на думата, завещанъ отъ Вазова, но и съ единъ новъ нюансъ; той упражнява върху пасомитъ, подобно на духовното лице въ западната литература, и нравствено-християнско въздействие. Или — свещеникътъ у Йовковъ е съѣтски общественикъ и духовенъ общественикъ. Представител на първия общественикъ е попъ Дочо, а на втория — попъ Стефанъ.

Попъ Дочо е младиятъ свещеникъ на с. Люляково. Това е единъ потомъкъ на дякона Викентий изъ романа „Подъ Игото“ на Вазовъ, който не пада на бойнитъ позиции за свободна България, само защото тѣ не съществуватъ. И както общественикътъ-духовникъ изъ сжия романъ о. Натанаилъ е бившъ хайдутинъ, така и общественикътъ-духовникъ попъ Дочо е бившъ учителъ. Неговата брада вече е „поподстригана по свѣтски“¹⁾. Той е ръководител на спестовно-кооперативно дружество въ селото и е „истинската пружина, която“²⁾ го движи. Дружеството купува общоселска вършачка и редосѣячка, извиква изъ столицата сказници, та урежда популярни курсове по земледѣлие и скотовѣдство и всичко това е идея, и всичко това е дѣло на попъ Дочо. На всѣка инициатива въ селото той застава начело, на всички обществени мѣста той разпорежда. Той е интелигентенъ, трудолюбивъ и енергиченъ. Нѣщо повече — той е ентузиастъ, идеалистъ, утопистъ и мечтае за едно кооперативно дружество, което ще „направи отъ цѣлото село едно общо, голъмо и многобройно семейство“³⁾ и по тоя начинъ да се осъществи царството Божие на земята, което е обещано въ Евангелието. Той държи „огнено слово“ противъ разврата и пиянството, подтикнати отъ неморалната картина на дѣла Недка въ „тайната стаичка“ на Къновата кръчма. Неговата обществена дейность, сблъскването му съ действителността го е направило практиченъ и . . . ласкателъ. Макаръ че е „истинската пружина“ на дружеството, той, за да задържи въ него чорбаджи Вълчана, приписва предъ селянитъ нему всички дружествени успѣхи, като по тоя начинъ съ членуването на наивния чорбаджия въ дружеството, то получава тежестъ и материална сигурность. Той знае какъ да посрещне извиканитъ изъ столицата лектори, какъ да поласкае тѣхната слабостъ къмъ „народното“. Той придумва Вълчана да украси съ златенъ вѣнецъ картината-икона на иконописеца дѣдо Недко. Попъ Дочо е тѣлото на църквата въ с. Люляково.

Нейниятъ духъ е попъ Стефанъ, който е причина да се изпие тая чудна икона, която изпраца съ радостъ и благословия селянитъ по узрѣлитъ жълти жита.

За попъ Стефанъ авторътъ казва, че е „истински Божии служитель“ (к. н.), човѣкъ съ непорочно минало, съ добро сърдце и съ добродетели, каквито вече рѣдко се срѣщаха. Обичаха го и го уважаваха всички¹⁾. Той, съ назидателнитъ си бащински слова, извиква за новъ животъ пропилия се и изоставилия се иконописецъ дѣдо Недко, който, подъ негова закрила и помощъ, започва да рисува своя шедйовръ — икона „Иисусъ благославящъ житата“. И когато, следъ завършване иконата, стариятъ, болнавъ иконописецъ отъ усилената творческа работа пада на легло, попъ Стефанъ го прибира въ къщата си, лѣкува го, храни го и го облича. Той е човѣкъколюбивъ, искренъ и строгъ. И предъ неговата могща нравствена сила всички благоговѣятъ, всички, сякашъ, треперятъ, сякашъ, се боятъ. Той като че носи въ себе си увѣреността и благодарността къмъ небето на добруджанеца, къмъ чиито широки поля Богъ е тѣй щедъръ.

И тѣй Ел. Пелинъ продължава въ своитъ разкази отношението къмъ духовното лице на народнитъ приказки, а Йовковъ — отношението на Вазовъ. Тия две отношения къмъ духовното лице въ нашата белетристика могатъ да се формулиратъ тѣй: едното — отговорно, съзнателно и дори въ известна смисълъ преднамѣрено, на Вазовъ-Йовковъ и другото — интуитивно, лично, т. е. слѣпо изхождане изъ собственото си отношение къмъ религията, на народното творчество — Ел. Пелинъ. Отъ тия две отношения въ нашата белетристика се оформяватъ два типа духовни лица: обществени, или положителни — у Вазовъ-Йовковъ, и карикатурни, или отрицателни у народнитъ приказки — Ел. Пелинъ.

И. Воленъ.

Човѣкъ и човѣшки подобия.

Изпрацахъ свои близки на гарата. Задушливиятъ димъ на локомотивитъ изпълваше свежия утриненъ въздухъ. Задушно бѣше навънъ, още по-задушно въ вагона. Глъчята на перона все повече се усилваше, а мѣстата отъ влака постепенно се заемаха. Въ дъното на избраното отъ моитъ близки купе бѣха седнали около петдесетъ годишенъ мъжъ, добре охраненъ, безукоризнено облѣченъ и съпругата му, сжщо облѣчена въ хубава пжтна рокля. Четѣха вестници и мълчаливо отъ време на време се поглеждаха.

Въ мигъ хубава мелодия отъ цигулка се разнесе изъ вагона. Беденъ проходящъ цигуларъ свирѣше срещу случайни подаяния своитъ патриотични пѣсни. Отначало това свирене се посрѣщаше отъ много страни съ неодобрение и съ неохота, но постепенно свежитъ вълни на мелодията се налагаха и всички се смѣлчаха заслушани. Мжжѣтъ и жената въ купето престанаха да четатъ и малко разсѣяно слушаха музиката. Цигуларътъ скоро спрѣ. Едно по едно почнаха да падатъ левчетата върху поднасяната цигулка. Когато цигулката за моментъ се спрѣ предъ господина, той надмѣнно извърна глава и се загледа въ прозореца, а неговитъ полуусмихнати очи се вглеждаха въ съпругата му и сѣкашъ казваха:

— Защо ли този дриплю нахалствува? Нима заслужава да се раздвижа и да му дамъ нѣкаква монета? Цигуларътъ отмина. Следъ него — нова изненада. Силенъ гласъ се разнесе изъ вагона:

— Господа, кой е забравилъ най-великата книга? Библията, господа, не желае ли нѣкой да си купи?

¹⁾ Й. Йовковъ, Жетварьтъ, повестъ, II-о издание, книгоиздат. „Хемусъ“ — София, 1930 г., стр. 114. ²⁾ Сжщо — стр. 107. ³⁾ Сжщо — стр. 105.

Обърнахъ се — задъ мене стоеше пъргавъ на видъ старецъ, съ живи пронизателни очи и снѣжно бѣла брада. Една добродушна усмивка бѣше постоянно на устнитѣ му. Разглеждайки го, до слуха ми достигнаха тѣзи думи:

— Библия! Ха-ха-ха! Библия! Ще ти вземе нѣкой Библия!

Обърнахъ се пакъ — смѣеше се Господинътъ въ купето, а жена му подражаваше. Старецътъ сжщо го дочу, приближи се до него и му каза;

— Господине, това е Библията, най-великата книга, най-потрѣбната.

— Кой ти чете сега Библията и кому е потрѣбна? — отговори господинътъ, поглеждайки самонително жена си и саркастичната му усмивка не изчезваше отъ устнитѣ му.

— Господине, това е свещена книга, това е най-голѣмата ценност!

— Сега пъкъ не ще ти зачета Библията. Само това ми трѣбваше! — повтори господинътъ и пренебрежително махна съ ржка и, посочвайки къмъ стареца, продължи къмъ жена си: „Библия ще ми продава!“, на което жена му отвърна съ съскливъ смѣхъ, гледайки гордо предъ себе си.

Старецътъ, усмихвайки се още, но съ една малка тжга въ погледа, отмина къмъ други купета.

Стоящитѣ наоколо се вгледаха въ господина и жена му съ нѣкакъвъ укоръ въ погледа — всички изгледаха на вѣрващи човѣци и тѣхното религиозно чувство бѣше накарнено отъ хулнитѣ думи на този безвѣрникъ. Но той не се смушаваше отъ тѣзи погледи, напротивъ, гледаше надмѣнно къмъ всички и сѣкашъ казваше неговиятъ погледъ:

— Ето, виждате ли? Азъ съмъ надрасълъ всички ви. Въ менъ нѣма вашата суетна вѣра, защото азъ я считамъ непотрѣбна, излишна за мене. Богъ не сжществува, следователно, нѣма нужда да чета книгата, въ която се пише за Него.

Извърнахъ погледъ, за да не гледамъ тази двойка, въ която човѣшки е само тѣхниятъ образъ. Бедни духомъ хора, тѣ се считатъ богати само съ своитѣ пари, съ своитѣ знания, може би. Съ своето богатство тѣ се считатъ сами за богове и могатъ всичко да иматъ, за да не чувствуватъ потрѣба отъ позивъ къмъ Бога. Съ душа загубѣла, потънала въ пропастьта на повърхностното, на лукса, чревоугодничеството, тѣ не могатъ да се вглѣбятъ вътрешно нито за мигъ, за да вникватъ въ всички ония тайни, които сжществуватъ вънъ отъ тѣхната сжщностъ. Тѣ иматъ единъ кумиръ — богатството; иматъ едно желание — разкоша и изобилното запълване на стомаха; единъ стремежъ — удоволствията на живота. Три качества, които сами по себе си не сж престѣпни, когато сж умѣрени и не сж изключителни двигатели на живота. Но въ тѣхъ тѣ сж точно такива.

Тѣ живѣятъ безъ Бога. Колко много срѣщаме такива! И колко много сме виждали отъ тѣхъ, какъ завършватъ своя животъ! И днесъ сж още предъ взора ми образитѣ на нѣколко такива презъ последнитѣ имъ дни на земята. Тѣхната гордостъ изчезва, тѣхното равнодушие къмъ живота на духа е изпарено, тѣхното пренебрежение къмъ Бога го нѣма. Напротивъ, предъ момента, когато трѣбва да се лишатъ отъ всичко онова, което е било до тогава тѣхенъ кумиръ, желание и стремежъ, тѣ си спомнятъ за онова, забравеното, за Бога, за духовното. Но колко късно! Разкаянието ги яде по-силно отъ мисълта, че напускатъ своя земенъ животъ. Да бихъ ималъ възможностъ бихъ поставилъ този господинъ предъ единъ отиващъ си отъ земята човѣкъ и бихъ му казалъ само това: „Гледай и слушай!“ Вѣрвамъ твърдо, че всичкото му равнодушие, цѣлата му погрѣшна философия ще из-

чезне и ако той не стане религиозенъ веднага, поне ще се отнася внимателно къмъ вѣрата, къмъ Бога и ще се помжчи да Го познае. Защото Богъ, въпрѣки всичко, сжществува.

Всрѣдъ тия мисли, неволно се вгледахъ въ влака въ единъ простъ селянинъ, който бѣше чулъ думитѣ на този господинъ и сѣкашъ бѣше ги произнесълъ самъ той, та бѣше навелъ смутено глава — срамуваше се отъ чуждитѣ думи, отъ чуждитѣ хули. И си помислихъ — отъ тази страна има единъ, който е богатъ, добре облѣченъ, доволенъ, горделивъ, самоувѣренъ, отъ другата страна има единъ облѣченъ въ груби селски дрехи, изнемошѣлъ отъ физическа работа, съ простъ умъ, съ ограничени знания, затворенъ въ себе си отъ чувството за своята простота, нерешителенъ и смиренъ, но, все пакъ, чувствува се и разбира се, че тамъ стои единъ голѣмъ, истински човѣкъ, а тукъ — едно жалко човѣшко подобие!

Йорд. п. Илиевъ.

СКАЗКИ И СЪБРАНИЯ.

Психология на любовта. Преди нѣколко дни Българскиятъ неутраленъ въздържателенъ съюзъ уреди два сказки въ салона на „Учителска каса“, отъ Д-ръ Цалмоновъ.

Първата сказка, състояла се на 28. X., бѣше озаглавена „Психология на любовта“. Правеше впечатление публиката — повечето бѣха млади момичета и момчета. Очакваше се нѣкакво пълно и ясно разкритие на проблемата за психологията на любовта. Съ пресиленъ тонъ и съ не много ясенъ езикъ сказчикътъ — Д-ръ Цалмоновъ се опита да развие възгледитѣ на Виенския проф. З. Фройдъ по въпроса за сексуалния копнежъ у човѣка. Ето нѣкой похарактерни мисли изъ сказката:

„Любовта е ирационална, таинствена, вѣчна, непреодолима сила въ живота. Тя е могъщъ факторъ въ живота на човѣка. Любовта може да твори, но тя може и да разрушава. И при двата случая тя върши това съ непреодолима сила. Едни смѣтатъ, че любовта е болестно проявление и се стараятъ да запазятъ децата си отъ тази болестъ. Други заявяватъ, че има хора, които сж неспособни за любовъ и т. н. Много сж мненията по въпроса за любовта. Кое е вѣрно и може ли да се даде правилно разрешение на проблемата отъ науката, това е отдѣлна задача. Проф. Фройдъ е допринесълъ много за уясняване на проблемата.

Както електричеството може да се прояви въ свѣтлина, топлина, или друга нѣкоя енергия, така и сексуалниятъ копнежъ у човѣка, или *libido-mo* може да се прояви въ полова или чиста идеална любовъ. Но безъ поне единъ минимумъ полова любовъ е немислима дори и най-чистата и непорочна идеална любовъ. Само че, полова любовъ е често пѣти скрита, неосъзната, слѣпа, така че идеалната — чиста любовъ се явява само като иллюзия за човѣка“.

Сексуалниятъ копнежъ у нероденото дете е безъ обектъ. Детето тогава е влюбено въ себе си, подобно на нарцисъ. То живѣе чисто, блаженъ животъ. Това е райското състояние на животъ у детето. Съ раждането, обаче, се нанася тежъкъ ударъ на детето. То насилствено се изпжда отъ рая, отъ утробата на майка си, отъ нарцистичното му състояние. Затова и то се явява на бѣлъ свѣтъ толкова немощно, слабо и неподготвено за околната срѣда и обстановка. Докато животнитѣ се раждатъ съ готови, пригодни за външнитѣ условия, инстинкти, слабото дете не може да живѣе безъ грижитѣ на майка си. Следъ раждането детето има за първи обектъ на сексуалния си копнежъ майка си. Любовта у него е чисто материална. Съ разпознаване на обектитѣ *libido-mo* почва да се проявява отрицателно; първо къмъ своитѣ братчета и сестричета, а после

и към други обекти. Явява се чувството на умраза. И не чрез любов става обособяването на личността, на характера у човъка, а чрез умраза, чрез постоянно разлюбяване на любимия обект. Детето мрази всичко, което не е неговъ любимъ обект. *Libido-mo* може да се прояви отрицателно и към любимия обект: момчето мрази бащата заради любовта на бащата към майката. Това е така наречения *едиповъ комплексъ*.

Момичето има още по-страшна съдба. То преживява съ още по-голяма сила отрицателно сексуалния копнежъ. У него се явява умраза към майката от съревнование заради любовта ѝ към бащата, а умразата към бащата изчезва и остава само любовта към него. Това се нарича *електра комплексъ*. Преди да залюби нѣкого, дѣвоичката два пѣти вече се е влюбвала и то несъзнателно: 1) въ майка си, която любовъ после се превръща въ умраза и 2) въ баща си, която любовъ само се сублимира, но не губи от силата си. Тя избира мъжъ, който да наподобява нейния татко. Затова и момичетата търсятъ по-стари мъже“.

Момчето пъкъ си остава съ непреодолима любовъ къмъ майка си. Мъжътъ обича две жени: майка си и жена си. Когато любовта къмъ майката наддѣлѣе, идва се до конфликтъ съ съпругата поради незадоволеностъ. Така се обясняватъ песимистичнитъ вопли на Хайне, че „той не бѣ достоенъ за любовъ“. „Ходихъ по свѣта и търсѣхъ любовъ, но напразно търсихъ. При тебъ, о майко, се върнахъ и намѣрихъ това, което не намѣрихъ другаде“. Дори и Ботевъ е изпитвалъ по-голяма любовъ къмъ майка си, отколкото къмъ жена си.

Следъ като спомена още за Манфреда, Казанова, Фауста, Данте, Беатриче и др. поетически образи, г-нъ Цалмоновъ завърши съ следното характерно заключение: „Любовта е важенъ факторъ, но само въ живота, а следъ смъртта нѣма животъ, нѣма и любовъ. Тогава всичко е пустоша. Любовта може да се овѣковѣчи, но само въ кръвта, въ потока на живота, а не и следъ смъртта“.

Сказката на Д-ръ Цалмоновъ бѣ несполучлива по съдържание, неспособна по форма и дразнеща по произношение. Сказчикътъ не съумѣ да разкрие учението на Фройда за психологията на любовта.

Г. п. Йонковъ.

Любовта е една велика стихия; сила на едно върховно вдъхновение. Въ поезията тя е най-чистата красота. Въ живота най-възвишениятъ импулсъ. За искусството въобще — най-дълбока тема. Любовта изгрѣва изъ незначителни глѣбини на едно безбрѣжно море. Тамъ, кждето проблѣсне нейниятъ лжезаренъ ликъ, вѣрата въ новитѣ бжднини става по-крепка. Но любовта не може да бжде и тъмна и свѣтла. Тя не може да се раздѣли на категории. Тя е само една, чиста и божествена. Тамъ, кждето се говори за любовъ, безъ да се включва въ това понятие елементъ на чистота и божественостъ, тамъ липсва любовта. Тамъ цари една, често пѣти, отвратителна илюзия. Д-ръ Цалмоновъ казва, че любовта не само творѣла живота, но и предизвиквала унищожение. Влюбениятъ човѣкъ билъ щастливъ или нещастенъ. Любовта често пѣти могла да бжде и болестъ, дори — лудостъ. Той забравя, че изворътъ на любовта трѣбва да се търси въ вѣчното и неизмѣнното, а не въ сексуалния копнежъ, или, на модеренъ езикъ, — въ либидото. И това либидо се превръщало въ полово или идеална любовъ, подобно на електричеството, което минава въ топлина или свѣтлина. Любовта, наистина, може да стане лудостъ, но само тогава, когато изгуби своята цена, когато изгуби себе си. Тя може да предизвика унищожение само тогава, когато предварително е изгубила своето съществуване. Либидото може да се превърне въ полово любовъ,

но то не може да се превърне въ идеална любовъ, защото последната има самостоятелно начало. Сексуаленъ копнежъ и идеална любовъ сж две отдѣлни нѣща. Първото има повече физиологично-материаленъ характеръ, а второто — божественъ. За това, когато говоримъ за любовъ, не трѣбва да материализираме последната, а да изкажемъ нейната истинска цена. Любовта цари надъ материалното. Тя го ръководи, но не извира отъ него. Нейниятъ изворъ е свръземенъ.

Любовта била таинствена, защото била несъзнателна. Тя била вѣчна, защото проявата на сексуалния копнежъ била постоянна презъ цѣлия животъ. Въ зависимостъ отъ развитието на сексуалния копнежъ тя измѣняла своитѣ форми. Не! Любовта е таинствена, не толкова защото е несъзнателна (въ сжщностъ тя се винаги съзнава), а защото по своята сжщина тя е таинство, жертвоприношение.

„... И тамъ, — казва поетътъ, —

Где в'адски ревъ живота се гнети

И всички безнадеждно дигатъ молещи рѣце,

Предъ моя жертвеникъ ще бждешъ жрица ти.

Моя Богъ ще бжде твой

И в'усмивката на твоето лице

Предвѣчната любовъ ще отпечата Той!“...

Любовта е вѣчна не заради постоянството на сексуалния копнежъ, а заради това, че тя има божественъ печатъ. Въ противенъ случай не би било възможно онова вдъхновение, съ което тя се възпѣва. Тя не би била идеалъ.

Любовта е единна. Истинската любовъ не може да доведе до отчаяние, умопомрачение, лудостъ и катастрофи. Въ нея се лѣятъ потоци на жизнерадостъ, защото тя крие вѣра въ любимия човѣкъ, и най-важното, защото тя не се интересува, дали любимиятъ обектъ отговаря съ сжщото свещено чувство.

Любовта е вѣчна, защото е изразъ на единъ вѣченъ законъ, който е надъ общочовѣшкото и земното. Тя надхвърля граничитѣ предѣли на земния животъ и навлиза въ задгробния миръ, за да бжде най-първия потокъ на вѣчността. Това трѣбва да знаятъ всички ония сказчици, които учатъ другитѣ да приписватъ на любовта само земенъ характеръ. У любящитѣ се съществува жажда къмъ новъ животъ, кждето любовта ще бжде самата вѣчностъ, — разкрита въ истинския си видъ, — безполова, безплътна, духовна, — любовта на Данте къмъ Беатриче. Затова и поетътъ, вдъхновяванъ отъ нея, нашепча своята изповѣдь:

„Дете,

Взлюбихъ светостта

на твоята душа.

И в'тоя дивенъ чаръ смъртта на вѣковетѣ възже-
лахъ да заглуша!..“

Разсжденията на Д-ръ Цалмоновъ за любовта на детето, на момчето и момичето, будятъ бунтъ въ чиститѣ души. Тѣ допадатъ само на плътници. Научно тѣ не издържатъ критика. Странно е, че полууки въ областта на философията и психологията люде дръзватъ публично да заблуждаватъ довѣрчивитѣ.

Т. Р.

КУЛТУРНИ ПРОЯВИ.

Хората въ хотела. Драма въ 3 действия отъ Вики Баумъ. Постановка на Народния театъръ.

Едно отъ действуващитѣ лица въ пиесата изповѣдва следното просто разбиране на живота:

— Животътъ е единъ голѣмъ хотелъ съ въртяща се врата. Непрекжснато влизатъ, излизатъ, непрекжснато се раждатъ, умиратъ. Пристигашъ отнѣкъде,

поживѣешъ малко въ хотела и заминавашъ. А какво вършишъ, докато си въ хотела? Ядешъ, спишъ, бродишъ отъ жгълъ въ жгълъ, нареждашъ си нѣкои дребни работици, малко флиртувашъ, малко танцувашъ — това е всичко. И никой не знае нищо за съседа си. Ти заминешъ, пристига нѣкой другъ и лѣга въ твоето легло . . .

Върху канавата на този символченъ хотелъ талантливата писателка ни е дала единъ истински кжсъ отъ действителенъ животъ. Една бързо налетѣла и отминала буря отъ човѣшки страдания и страсти, — възсъздадена съ чудна любовъ и съ рѣдкъ художественъ усетъ.

Гайгернъ, наследникъ на баронска титла, но пропадналъ вътрень младежъ и комарджия, участникъ въ апашка банда, следи изкусно отъ градъ въ градъ знаменитата балерина Грузинска, съ единичното намѣрение да открадне нейнитѣ скжпоценности. Нему му трѣбватъ пари, много пари — за да живѣе разпуснато и весело. Една нощъ той наистина прониква въ спалнята на Грузинска, но безъ да ще започва любовенъ романъ съ нея.

Крингелайнъ, наивенъ провинциалъ, служащъ нѣкъде въ текстилна фабрика, боленъ отъ неизлѣчима болестъ, напуска работата си и жена си, дохожда въ Берлинъ да вкуси отъ шумния животъ на столични удоволствия, защото малко му остава да живѣе.

Генералниятъ директоръ на сжщата фабрика Прайзингъ е дошелъ въ Берлинъ, за да склучи съдружие съ друго подобно предприятие, макаръ съ цената на една голѣма измама. Що да стори — неговата фабрика отива зле! И той сжщо иска да се отърси отъ провинциалното принудено цѣломждрие и да поживѣе малко по берлински.

Флемхенъ, красива машинописка, леко момиче, готова да се отдаде всѣкому за пари и развлѣчения. Тя завърта главата комай на всѣки, който я види, и става любовница на провинциалния фабрикантъ. Тя иска да живѣе!

Грузинска, прочута по всички столици балерина, уморена отъ живота, отчаяна отъ изкуството си, тъй като вече е въ преминала младостъ. Стигнала до самоубийство, тя се влюбва страстно въ барона, увлича и него.

Тѣзи сж главнитѣ лица въ пиесата, които животътъ случайно сблъсква въ „Грандъ-хотелъ“. Всѣки живѣе съ своята трагедия и всѣки ламти неудържимо за нѣщо друго и ново, за по-лекъ животъ, за любовъ и наслади. Всѣкому е досадно сегашното и вѣрва, че още малко — и ще постигне недостижимото. Между тия сградачески души се разиграва вихрена драма, която завършва съ печаленъ край: Гайгернъ, увлѣченъ вече наистина отъ Грузинска, пада убитъ отъ генералния директоръ Прайзингъ, хубавата Флемхенъ заминава нанѣкъде съ Крингелайна, а Грузинска, възродена отъ любовта си къмъ Гайгерна, отпятува съ суетната надежда, че Гайгернъ ще я догони на гарата.

Въ хотела настава пакъ катадневниятъ животъ. Стаи № 168, 169, 170 и 171 сж свободни! Никой не знае ще се заематъ ли тѣ отъ творци на живота, които да дадатъ радостъ и на другитѣ и на себе си.

Тази пиеса, умѣло поставена и съ ярка обстановка, кара зрителя да се замисли надъ своя друмъ жизненъ по земята и да го осмисли.

БЕЛЕЖКИ И ОТЗИВИ

Змия въ пазва. Мнозина повѣрваха, че комунистическата опасностъ е минала. Почнаха да твърдятъ, че е време вече да признаемъ Съветска Русия и дипломатически връзки между нея и насъ да създадемъ. Ние твърдимъ тъкмо обратното. Комунититѣ у насъ сж станали повече прикрити. Тѣ се организиратъ тайно. Залагатъ адска машина. За да не бждеме голословни ще си послужимъ съ факти. Бѣхме свидетели на следната сцена: — Една учителка извела деца отъ основно училище на разходка. Децата се бѣха прѣснали. Едно отъ тѣхъ отиде при близко стоящия бозаджия и си поржча боза. Друго едно го видя, изтича при него и му поиска: другарче, нали знаешъ равенство, братство дай ми малко бозица. — Не давамъ, ти си буржоазно орджие. — А ти си свиня... Сбиха се. Дойде учителката и ги разтърва. Набитото дете се оплаква и казва: другарче, учителко, на тоя буржоа плюя въ лицето. Ще издигна трибуна срещу него! Браво, браво, другарче, извиква възхитената учителка...

Ето адската машина е заложена въ крехкитѣ души на децата отъ основнитѣ училища. А утре? — Революционери и атентатори, подготвени отъ учителитѣ въ днешната буржуазна държава!

Вижте какво е станало въ гр. Айтосъ. Тукъ ученицитѣ основаватъ комунистическа група и я прикриватъ подъ фирмата на въздържателно дружество. Учителскиятъ персоналъ въ голѣмата си часть е комунизиранъ. Комунистъ е бившиятъ директоръ Ив. Ганчевъ, анархо-комунистъ е учителътъ Влаевъ, комунистка е учителката Калжпчиева, ржководителка на въздържателното дружество. Това дружество дало забава въ гр. Карнобатъ. Съ получения чистъ приходъ ученицитѣ, съ знанието на ржководителката Калжпчиева, купили комунистическа и безбожническа литература. Тия купени книги не стояли въ училищната библиотека, а извънъ училището — въ читалищната библиотека, гдето библиотекарката е сжщо комунистка. Книгитѣ тукъ се давали само на довѣрени лица. Интересното е, че тия книги не носили печата на въздържателното дружество, а на „младежката комунистическа група въ гр. Айтосъ“.

Когато една отъ учителкитѣ се научила за това и по нейно искане и по искане на нѣкои родители на ученици книгитѣ били конфискувани, учителката Калжпчиева укрила половината отъ книгитѣ. Ученикътъ Томовъ Стоянъ Илиевъ, отъ сжщата гимназия, получилъ такава една комунистическа книга. Баща му Илия Томовъ хваналъ книгата и отишелъ при директора да протестира, че на ученицитѣ даватъ такива книги. Директорътъ съвсемъ спокойно отговорилъ: — това е дребна работа. Нека още сега се учатъ, бждещето е тѣхно. При единъ рефератъ, държанъ въ въздържателното дружество отъ ученика Марангозовъ Иванъ, последниятъ заявилъ: — Виното служи на думбазитѣ да подкупватъ беднитѣ въ време на изборитѣ. Въобще виното е буржоазно орджие. На реферата присѣтствували ржководителката Калжпчиева и директорътъ Ганчевъ. Единъ ученикъ попиталъ: какво е това буржоазно орджие? Референикътъ му отговорилъ: — Буржоазно орджие сж фашиститѣ, а ние комунититѣ сме борци и ще вземеме властта не съ бюлетини, а съ карабини.

Бурни ржкоплескания. Накрай думата взелъ директорътъ Ганчевъ, който заявилъ: — ще дойде день, когато всички тия кърволоци и буржоа, владици и министри ще бждатъ избѣсени отъ насъ публично на площадка! Бурни ржкоплескания. Когато епархийскиятъ проповѣдникъ отишелъ да говори предъ ученицитѣ въ гимназията, директорътъ се опиталъ да му попрѣчи. Когато първия говорилъ на сцената за Ботьовъ като добъръ християнинъ,

директорътъ заповѣдалъ да спуснатъ върху проповѣдника завесата, а учителкитѣ Петрова и Калжпчиева тракали съ столове и желѣза, та да предизвикатъ шумъ и го смутятъ. Горнитѣ лица сами признали, че сж извършили нарочно това, а директорътъ заявилъ: ние направихме една беля, ама да видимъ сега какъ ще се оправдаемъ.

На другия день, следъ сказката на епархийския проповѣдникъ предъ ученицитѣ на тема „Идеята за Бога“, единъ ученикъ запиталъ учителя Влаевъ:

Какво ще кажете, г-нѣ Влаевъ, върху сказката на проповѣдника?

На това запитване г-нѣ Влаевъ отговорилъ: глупакъ е който твърди че има Богъ, а още по-глупавъ е който вѣрва!. Учителката пъкъ Петкова се разкайвала, че не оскубала публично брадата на проповѣдника. Когато Министерството на просвѣтата изпратило окръжно до всички гимназии да дадатъ Вазово утро, директорътъ заявилъ, че за фелдфебеля Вазовъ утро не давалъ. Своя отказъ той мотивиралъ предъ Министерството съ умората и занятията на ученицитѣ. Обаче не минали и двадесетъ дена, стенографското дружество при гимназията, на което председателъ е директорътъ, дало забава за гимназията!. Стигатъ ли тия факти? — Умному мало довлѣтъ!.

Обръщаме сериозно внимание на г-нѣ министра на Просвѣтата.

Иерод. Неофитъ Тулешковъ.

Ан. Кавдански. Рилскиятъ пустиножителъ Св. Иванъ. Дупница 1933 г. Стр. 31 + 9 съ иллюстрации. Цена 10 лв. Рилската св. обителъ е български Иерусалимъ. Преди 10 в. тамъ бѣ величавъ пустина. Въ нея Св. Иванъ изгради св. обителъ, убежище за онѣзи, които търсятъ спасение за душицѣ си, огнище за национално и вѣрско съзнание, „мѣсто за молитва, за отдихъ и миръ“. Св. Рилска обителъ се посещава отъ хиляди богомолци. Всички се интересуватъ за нейната история. Ние имаме ценни и обширни научни трудове за живота на Св. Ивана и за историята на Рилския манастиръ. Тѣ не сж, обаче, достъпни за голѣма частъ отъ посетителитѣ на св. Рилска обителъ. Добре е сторилъ г. Ан. Кавдански, че е написалъ и издалъ на достъпенъ и ясенъ езикъ малка брошурка, въ която дава точни сведения за историята на манастира и за живота на Св. Ивана.

Препоръчваме на всички книжката на г. Анд. Кавдански. *Д.*

ИЗЪ ПЕЧАТА.

„Страна безъ усмивки“. Впечатления на френски туристи отъ СССР.

Френскитѣ туристи, които посетиха Съветска Русия съ парахода „Мексико“, се завърнаха. Изъ вестницитѣ сж се появили вече впечатленията на нѣкои участници въ тази екскурзия. Много тежко впечатление произведа Русия на френца, чийто разказъ печати „Кри де Пари“. Той отишълъ въ СССР безъ всѣкакво предубеждение. По-скоро, той симпатизиралъ на „комунистическия опитъ“. Но се върналъ дълбоко потресенъ. „Страната, въ която никой не се усмих-

ва“, така нарекълъ Съветска Русия този туристъ. — „Дори децата не се смѣятъ, Мизерията всѣки приема като задължение. Противъ нея никой не реагира. Цѣлата страна изглежда като охтичава въ последенъ периодъ и за нейното лѣчение повече не може да се мисли“.

„Резултатитѣ отъ това, което азъ видѣхъ въ Съв. Русия, — пише френскиятъ туристъ, — може да се резюмиратъ въ четири думи: безпорядкъ, недовѣрие, мизерия, измама“.

СЕДМИЧЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ НА СЪБИТИЯТА.

Миналиятъ понеделникъ на Дунава стана първата среща между Н. В. Царь Борисъ и Н. В. Ромънския кралъ Каролъ. Двамата суверени сж отпътували на ромънската яхта „Стефанъ чель Маре“ къмъ Зимничъ — Свищовъ и съ нея сж се завърнали въ Русе. На яхтата сж се водили продължителни политически разговори между Тѣхни Величества Царь Борисъ и Кралъ Каролъ, отъ една страна, и между м-ръ председателя г. Мушановъ и м-ръ председателя на Ромъния г. Вайда Воеводъ и м-ра на Вѣншнитѣ работи г. Тутулеску, отъ друга страна. На разговоритѣ сж присѣствували и пълномощнитѣ м-ри въ Букурещъ и София — г. Робевъ и г. Стойка. Засегнати били всички въпроси, които прѣчатъ за реализирането на едно добро междусѣдско отношение между двата народа.

— Ромънскитѣ вестници обширно коментиратъ срещата между двамата владетели. Отъ тази среща се очакватъ добри последици: да се подобрятъ отново отношенията между българския и ромънския народи.

I Унасъ.

Празникътъ на Народнитѣ будители и Тезоимениятъ день на Н. В. Царицата. На 1 г. м., въ срѣда, сж били отпразднувани съ небивала тържественостъ Деньтъ на Народнитѣ будители, и Тезоимениятъ день на Нейно Величество Царица Иоанна. По случай на тия два голѣми празника, следъ божествената Литургия, отслужена въ храма-памятникъ „Св. Александъръ Невски“ отъ Негово Високопреосвещенство св. Софийския митрополитъ г. Стефанъ, на площада предъ сжщия храмъ, въ специално построень павилйонъ, бѣ извършенъ молебенъ отъ Високопреосвещенъ Стефана, въ съслужение съ 18 свещеници и дякони. На молебена присѣствуваха г. г. министритѣ, начело съ министъръ-председателя г. Н. Мушановъ, бюротъ на Народното събрание, начело съ председателя г. Ал. Малиновъ, секретаритѣ на Св. Синодъ св. Стобийскиятъ епископъ Борисъ, бивши министри, дипломатическото тѣло, запаснитѣ офицери и подофицери, родолюбивитѣ и спортни организации, учащитѣ се отъ всички български и чужди училища, войскови части и хиляденъ народъ.

Следъ молебена и речта на учителя П. Павловъ, се образува величествена многохилядна манифестация, въ

кбятъ взеха участие студентитѣ, юнкеритѣ, учащитѣ се и хиляденъ народъ.

Сщия денъ бѣ патронниятъ празникъ на Софийската духовна семинария и на семинарската църква „Св. Ив. Рилски“. Той бѣ отпразднуванъ много тържествено.

Откриване на Народното събрание. На 28 м. м., въ сѣбота, бѣ открита, при една необикновена тържественостъ и установения церемониалъ, третата редовна сесия на XXIII обикновено Народное събрание съ Тронно слово отъ Негово Величество Царя. Следъ утихане на бурнитѣ и продължителни ржкоплѣскания и изпѣване отъ студентския хоръ на Богословския факултетъ националния химнъ „Шуми Марица“, Негово Величество прочете бавно, но съ твърдъ и ясенъ гласъ Тронното слово, което бѣ изслушано на крака и бѣ изпроводено съ мощно ура и аплодисменти отъ страна на депутатитѣ и публиката. Когато Негово Величество напусна вече сградата на Народното събрание, бѣ отслуженъ водосветъ отъ Негово Високопреосвещенство св. Софийския митрополитъ г. Стефанъ, въ съслужение съ седемъ свещеници и дяконъ. Високопреосвещени Стефанъ се обърна къмъ народнитѣ представители съ речъ, въ която имъ предаде благословението на св. Църква и призова Всевишния надъ тѣхъ, за да творятъ мъдро свѣтла сждба и бжднини на народа.

При откриването присѣтствуваха Нейно Величество Царицата, дипломатическото тѣло, Негово Преосвещенство св. Стобийскиятъ епископъ Борисъ, секретаръ на Св. Синодъ, официални лица и много народъ.

Презъ тая си сесия Народното събрание ще се занимае, между другитѣ, и съ следнитѣ законопроекти:

1. Законопроектъ за измѣнение закона за народното просвѣщение.
2. Законопроектъ за общинитѣ.
3. Законопроектъ за кооперативнитѣ сдружения.
4. Законопроектъ за задълженията и заздравяване на кредита.
5. Законопроектъ за обществено подпомагане.

Негово Високопреосвещенство св. Скопскиятъ митрополитъ г. Неофитъ, който преди десетъ дена бѣ получилъ кръвоизлияние въ мозъка и парализия въ дѣсната страна, се е почувствувалъ по-добре и, споредъ официалнитѣ сведения отъ Цариградъ и Одринъ, кризата е избѣгната.

Заминали епископи. Въ началото на текущата седмица си заминаха за провинцията Тѣхни Преосвещенства епископитѣ св. Левкийскиятъ Варлаамъ и св. Браничкиятъ Максимъ, които отъ известно време се намираха на лѣчение въ столицата.

Допуснати печатни погрѣшки въ бр. 38 на „Църковенъ вестникъ“: 1. По вина на печатницата:

Стр. 433, кол. 1 р. 21 отъ горе напечатано: Съ вѣра въ Христа и съ църковностъ Св. Царь Борисъ, вмѣсто съ вѣра въ Христа и съ църковностъ св. Царь Борисъ.

Стр. 434, кол. 2, 6 р. отъ долу напечатано: е отчаяло, вмѣсто *не* е отчаяло.

Стр. 435, кол. 2, р. 1 отъ горе напечатано: усещане *не* е, вмѣсто усещане е.

II По недоглеждане:

Стр. 436, кол. 2, р. 6 отъ долу, напечатано укроява вмѣсто украсява.

Стр. 444, кол. 1, р. 16 отъ горе, напеч. празденство вмѣсто празненство.

Стр. 444, кол. 2, р. 14 отъ долу, напечатано „чисти“ вмѣсто „части“.

II. Въ чужбина.

Официалниятъ органъ на Еладската църква „Екклесиа“ (бр. 39 отъ 30. IX. т. г.) пише, че Св. Синодъ на Българската църква възнамѣрвалъ да направи официално посещение на Св. Гора, като изпрати нѣкои архиереи да поздравятъ всички светогорски манастири отъ името на Българската църква и да установятъ поблиски отношения между Българската църква и Св. Гора. Св. Синодъ билъ уведомиръ вече за това светогорскитѣ манастири. Нѣкои отъ тѣхъ отговорили, че съ голѣма радостъ ще посрещнатъ посещението на българскитѣ архиереи, но други показали известна предпазливостъ, като заявили, че ще поискатъ разрешение отъ Цариградския патриархъ.

Бел. ред. Св. Синодъ на Българската църква не е правилъ постѣпки и уведомления за каквито и да било посещения на български архиереи въ Св. Гора и другаде.

Църковно настоятелство при храма „Св. Николай“ въ с. Градище, В. Търновско

ОБЯВЛЕНИЕ № 22. Настоятелството известява, че енорията, състояща се отъ 400 къщи, е вакантна. Приематъ се кандидати съ семинарско образование. Желаящитѣ кандидати да се явятъ въ едномесеченъ срокъ отъ двукратното публикуване настоящето на пѣние, проповѣдь и опознаване.

2—2788—2

Отъ настоятелството.

ОБЯВЛЕНИЕ № 22. Настоятелството при църквата „Св. Димитрий“ въ курортното село Видима, Троянска околия, съобщава, че енорията е вакантна и търси кандидатъ за свещеникъ, завършилъ семинария.

13. X. 1933 год.

1—2800—1

Отъ настоятелството.

ОБЯВЛЕНИЕ № 32. Църковното настоятелство при храма „Св. Вел. Мжчен. Георгий“, въ Ямболъ, обявява на интересующитѣ се, че търси кандидатъ за свещеникъ за първа енория. Предпочита се кандидатъ нержкоположенъ съ цензъ за градска енория.

Кандидатътъ да се яви на служене, пѣние и проповѣдь гр. Ямболъ, 16 октомврий 1933 г.

1—2802—1

Отъ настоятелството

ОБЯВЛЕНИЕ № 10. Настоятелството при храма „Св. Николай“ въ с. Жеравна Котленска околия, обявява, че енорията е вакантна и търси кандидатъ за свещеникъ.

Желаящитѣ да изпратятъ документитѣ си въ Котленското Архирейско намѣстничество въ едномесеченъ срокъ с. Жеравна, 18 октомврий 1933 год.

1—2803—1

Отъ настоятелството

ЗА КАМБАНИ

ЦЪРКОВНИ И УЧИЛИЩНИ, за изработване на нови, преливане на спукани на самото мѣсто — съ ясни и мелодични гласове, за свѣщници, полиелеи и публични часовници, на цени конкурентни. Отнасяйте се до прочутия и единственъ техникъ-камбанолѣяръ

Димитъръ М. Алексиевъ

1—2801—1

ул. „Татарли“ № 71, София—9.